

SAT-16.203-1-ID-04

Application of Suggestopedic Elements in Design Training. Memory Experiment "Introductory boards". Part one - Theoretical Basis

Miroslava Chatalbasheva

Приложение на сугестопедични елементи при обучението по дизайн. Паметов експеримент „Въвеждащи табла“. Част първа - теоретична основа

Мирослава Чаталбашева

Application of suggestopedic elements in design training. First part – theoretical basis: This current publication lays the theoretical foundation of a memory experiment, called "Introductory panels". It addresses the issues of the possibilities of the suggestopedical artistic means and of "Miller's law" to expand learning abilities.

Key words: suggestopedia, memory experiment, suggestopedical artistic means, Miller's law, education, expanding learning abilities, design training

ВЪВЕДЕНИЕ

“Една снимка казва много повече от хиляда думи.”

Главните източници за възприемане на околната среда от човека са зрението и слуха. Визуалната комуникация играе основна роля, когато усвояваме информация и общуваме. Подходящо подобрите образи вълнуват, говорят и оставят траен отпечатък в съзнанието. Сугестопедията от своя страна е очертала приложението на визуалната комуникация в образованието.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Артистични средства – периферни перцепции – визуални табла

На базата на основите на десугестологията и на принципите на десугестивната педагогика [2] са изградени конкретни групи средства за оформяне на една или друга методика – например по различни предмети, за различни възрасти и т.н. Тези групи средства са: психологически, дидактически и артистични (в смисъл средства на изкуството).

За целите на настоящата публикация ще се спрем само на артистичните средства.

Артистичните средства, средствата на изкуството, са най-доброто средство за „образстване“ на паметовия материал. Но те също така са с висока мотивационна сила. Изкуството не е просто за забавление. Артистичните средства на сугестопедията въвеждат особен тип осмисляващо-стимулиращо дидактизирано изкуство (музика, литература, актьорство и т.н.) в учебния процес. Те не са етап на илюстративност в учебния процес, а са споени с учебното съдържание. Те подпомагат сугестопедичната психологическа оркестрация като въвеждат на втори план изобилие от хармонизирани периферни перцепции. Артистичните средства не само създават приятна атмосфера при възприемането, запаметяването и разбирането на основните знания, но те значително повишават сугестивната нагласа на резерви, отношението, мотивацията и очакването. Чрез средствата на изкуството още веднъж се усвоява част от учебния материал [2, 3].

При сугестопедичното обучение важна роля за запаметяването на информацията играят периферните перцепции или т.нар. слаби сигнали. Те се улавят от обучаващите се подсъзнателно, несъзнавано, на втори план. Подсъзнанието и съзнанието са във вибрираща взаимовръзка, т.е. сигналите в един момент са съзнавани, а в друг – несъзнавани. Артистичните средства, в частност визуалните образователни материали, сугестопедията използва като периферни перцепции под формата на табла, картини и други изображения и предмети, които

имат връзка с изучаваната за конкретния период информация. През по-голямата част от времето, за което са изложени, те се регистрират на втори план, периферно. Вниманието се насочва към тях за кратко в подходящ момент, след което те отново потъват в подсъзнателното възприятие.

Пример от процеса на сугестопедично обучение в тази връзка, който се явява изходна идея за настоящия експеримент:

При обучението по разказвателен предмет целият материал за годината или за две години се обобщава по най-важните раздели. Една такава глобална единица обхваща 5 до 10 обикновени дидактични единици. На основата на тази глобална тема се прави план-конспект, който трябва да е достатъчен за възстановяване на цялата глобална тема. Глобалната тема и нейният план-конспект се илюстрират от художествена картина с подходящ сюжет. По картината ученикът трябва да може веднага да разкаже всичко върху глобалната тема [2].

„Закон на Милър“ - магическото число 7 плюс/минус 2

Друга важна особеност на съзнателното възприятие, с която сугестопедията се съобразява е **магическото число 7 плюс/минус 2** или т. нар. **„закон на Милър“**. Една от неговите функции е **„обрастването“ на паметовия материал**, т.е. формирането на мрежа от асоциативни връзки.

Джордж Армитидж Милър е американски психолог, който през 1956 г. публикува статията „Магическото число 7 плюс/минус 2: някои ограничения на капацитета ни за преработване на информация“. Статията се превръща в крайгълен камък за когнитивната психология и изучаването на работната памет, която представлява способността да запомняме и използваме единици информация за ограничен период от време.

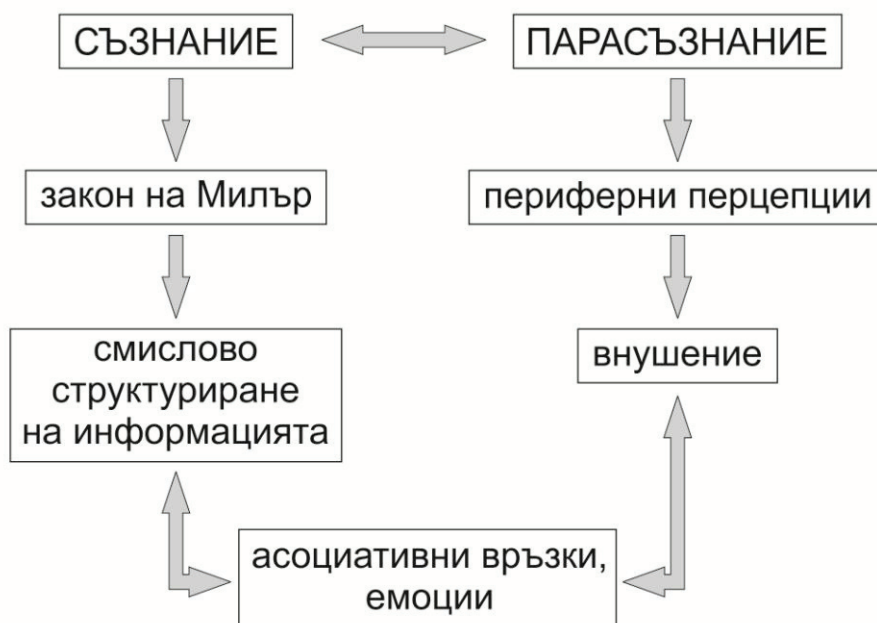
Преди информацията да бъде съхранена в дългосрочната памет, тя се преработва от работната памет. Работната памет има ограничен капацитет – около 7 (плюс/минус 2) елемента. Ако отделни „парчета“ информация се организират в „блок“ (значими модели), те се съхраняват по-лесно. Работната памет може да задържи седем (плюс/минус 2) от тези блокове информация.

Милър възприема човешкия ум като комуникационна система: колкото повече се увеличава постъпващата информация, толкова повече нараства и количеството, което навлиза в мозъка. Този процес продължава, докато се изравнят с „пропускателната способност“ на индивида.

От гледна точка на способността ни да обработваме информация, щом работната памет е ограничена до седем обекта, съществува потенциално стеснение на канала, ограничаващо количеството, което може да бъде съхранено в дългосрочната памет. Но според Милър това съответствие съдържа нещо повече от числото седем. Многоизмерните стимули могат да се разглеждат като композирани от няколко свързани елемента информация, но третирани като един обект. Той е убеден, че на същия принцип работната памет организира „парченцата“ информация в „група“ (структура) и така преодолява стеснението на канала, причинено от ограничения обхват на нашата абсолютна преценка и краткосрочна памет. Една информация обаче не е просто произволно групиране, а закодиране на елементи в значими единици. Образуването на структури зависи от способността ни да откриваме модели и връзки в „парченцата“ информация.

Като помощ за запаметяването на големи количества информация образуването на блокове и прекодирането са неоспорим дар, но това не е просто мнемоничен трик. Милър изтъква, че тази форма на повторно кодиране е „изключително силно оръжие за увеличаване на количеството информация, с което можем да се справим.“ То ефикасно разширява стеснението на информационния канал [1].

Следващата схема изобразява опит за онагледяване на връзките на изложеното до тук:

Този модел на представяне и предаване на информацията предлага по-висока ефективност на възприемането и запаметяването на голям обем учебно съдържание за кратко време без напъване и умора.

Взаимовръзката съзнание-парасъзнание осигурява двуплановост в учебния процес, т.е. комплексно взаимодействие между съзнанието, периферните перцепции и емоционалния стимул под формата на психологическа оркестрация.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От така синтезираните теоретично положения можем да заключим, че в частност визуалната комуникация при добре структурирана и взаимосвързана смислово и асоциативно информация с учебния процес, би могла да разшири паметовите възможности и да улесни усвояването на нови знания, като същевременно има терапевтичен ефект върху личността.

ЛИТЕРАТУРА

- [1] Книгата за психологията, 352 с., издателство „Книгомания“, София, 2014
- [2] Лозанов Г., Сугестология и сугестопедия. Теория и практика, 69 с., Работен документ за международното експертно съвещание на ЮНЕСКО, София, 1978
- [3] Лозанов Г., Сугестопедия – десугестивно обучение. Комуникативен метод на скритите в нас резерви, 215 с., Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2005, София

За контакти:

Инж.-дизайнер Мирослава Емилиянова Чаталбашева, катедра „Промислен дизайн“, Русенски университет „А. Кънчев“, 0895134316, e-mail: mstankova@uni-ruse.bg